

חוק רכישת מקרקעין בנגב (חווה השלום עם מצרים), תש"ם-1980 *

1. (א) המקרקעין המפורטים בתוספת הראשונה. בהיותם דרושים למדינה בשל צרכים הנובעים מחווה השלום עם מצרים, יקומו לקנין המדינה ביום תחילתו של חוק זה, כשהם נקיים מכל שעבוד וזכות אחרת, ויירשמו מכוח חוק זה על שם המדינה בפנקסי המקרקעין. (ב) אין בהכללת מקרקעין בתוספת הראשונה משום הודאה או ראייה שהמקרקעין לא היו נכסי המדינה לפני יום תחילתו של חוק זה, או שלמדינה אין, או לא היתה, זכות או זיקה בהם.

הקניית מקרקעין

2. (א) על הקניית מקרקעין לפי סעיף 1 תינתן למחזיקים במקרקעין שהוקנו הודעה בדרך של מסירה אישית.

הודעה על הקנייה

(ב) שוכנע הממונה על מחוז הדרום שאין אפשרות מעשית ליתן הודעה בדרך מסירה אישית כאמור, יודיע על כך ליועץ המשפטי לממשלה, שיהיה רשאי לקבוע שההודעה תינתן בדרך של פרסום, ומשעשה כן, רשאי הממונה לקבוע שההודעה תוצב או תוצג במקום בולט במקרקעין או בסביבתם ותפורסם ברדיו ובשני עתונים.

(ג) שוכנע הממונה על מחוז הדרום שהדבר דרוש ומועיל, יקבע שההודעה לפי סעיף קטן (ב) תימסר גם לראש השבט או הפלג של המחזיק.

(ד) תעודה של הממונה על מחוז הדרום שהתנאים שנקבעו בסעיפים קטנים (ב) או (ג) קוימו, תהא ראייה מכרעת לתכנה.

(ה) שר המשפטים, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות דרכים נוספות שבהן תינתן הודעה על הקניית מקרקעין לפי סעיף 1.

(ו) ניתנה הודעה באחת הדרכים שלפי סעיפים קטנים (א) או (ב), לא תישמע הטענה שההודעה לא הגיעה בפועל לידיעתם של המחזיקים או של מחזיק פלוני או שניתנה בדרך שלא היתה מתאימה בנסיבות הענין, והוא הדין אם נקבעו דרכים נוספות למתן ההודעה לפי סעיף קטן (ה) וההודעה ניתנה גם בדרכים אלה בנוסף לדרכים האמורות בסעיפים קטנים (א) או (ב).

(ז) בתקנות ייקבעו דרכי המסירה האישית וכן מי יתן את ההודעות לפי סעיף זה ומי ימסרן.

3. הממשלה רשאית, בצו שיפורסם ברשומות, לתקן את התוספת הראשונה על ידי גריעת מקרקעין הכלולים בה, ומשעשתה כן, בטלה ההקנייה על כל תוצאותיה החל מיום הפרסום.

תיקון התוספת הראשונה

4. (א) מקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה, מי שמחזיק בהם ימסור לידי המדינה את ההחזקה בהם ויפנה אותם מכל אדם וחסף ומכל בעלי חיים (להלן בחוק זה – פינוי), תוך שלושה חדשים מיום תחילתו של חוק זה, ומי שאינו המחזיק ונמצא במקרקעין – יצא אותם תוך המועד האמור.

מסירת החזקה ופינוי

(ב) שר הבטחון רשאי, לפי בקשתו של מי שהחזיק או היה נמצא במקרקעין ביום כ' בסכת תשל"ט (1 בינואר 1979) או ביוזמתו, לקבוע בצו שבמקום המועד לתחילת התקופה של שלושה חדשים כאמור בסעיף קטן (א) יבואו מועדים מאוחרים יותר; הקביעה יכול שתהא לגבי מקרקעין פלונים או לגבי סוגים של מקרקעין כפי שייקבע באותו צו.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד בחמוז תש"ם (8 ביולי 1980); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בח"ח 1410, תשל"ט, עמ' 234.

(ג) שר הבטחון רשאי, לפי בקשתו של מי שהחזיק או היה נמצא במקרקעין ביום ב' בטבת תשל"ט (1 בינואר 1979), להאריך ולחזור ולהאריך את המועד למסירת ההחזקה או לפינוי או ליציאה כאמור בסעיף קטן (א) או (ב), ובלבד שהמועד לא יהיה מאוחר משלר" שה חדשים מתום התקופה הקבועה בסעיף קטן (א) או (ב).

הודעה על פינוי ויציאה 5. על מועד הפינוי והיציאה מהמקרקעין לפי סעיף 4 תינתן הודעה בדרך ובתנאים שבהם ניתנת הודעה על הקנייה לפי סעיף 2, והוראות סעיף 2 יחולו בשינויים המחוייבים.

תפיסת מקרקעין 6. תם המועד למסירת ההחזקה במקרקעין לפי סעיף 4, רשאית המדינה, כלי צורך בצו של בית משפט, לתפוס ולהחזיק בהם, ולפנותם מאדם, מחפץ ומבעלי חיים.

כניסה לביצוע עבודה 7. (א) שר הבטחון רשאי, אם ראה צורך דחוף לבצע עבודות הדרושות לדעתו בשל צרכים צבאיים, להרשות לעלות על מקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה עוד לפני שפוננו מקרקעין אלה, ולעשות בהם אלה, כולם או מקצתם:

(1) לערוך מדידות בקרקע;

(2) לחפור בשכבות שמתחת לקרקע או לערוך בהם קידוחים;

(3) לגדר את הקרקע;

(4) לעשות כל פעולה אחרת הדרושה כדי לברר אם הקרקע מתאימה לביצוע של אחת מפעולות אלה או לברר את שוויים של המחוכרים לקרקע.

(ב) ההרשאה תפורסם ברשומות.

(ג) נזק שנגרם במישרין אגב כיצוע עבודות כאמור בסעיף קטן (א) ואין משלמים עליו פיצויים לפי סעיף 8, ישולמו עליו פיצויים; תביעת הפיצויים תתברר בדרך האמורה בסעיף 12.

(ד) נתן שר האוצר לפני תחילתו של חוק זה הודעה לפי סעיף 4(1) לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, לגבי מקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה, רואים אותה כהרשאה שנתן ופרסם שר הבטחון כדין לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ה) בסעיף זה, "מקרקעין" — למעט בנין המשמש למגורים ושטח קרקע בתחום של 10 מטרים מקו הבנין.

סיצויים והטבות 8. (א) מי שהחזיק במקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה, הברירה בידו —

(1) רוצה — יקבל מהמדינה פיצויים כמידה שהיה זכאי להם אילו נרכשו המקרקעין לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, ביום שבו קמו לקנין המדינה, ואותו יום פורסמה ההודעה לפי סעיף 5 לאותה פקודה;

(2) רוצה — יקבל מהמדינה פיצויים והטבות אחרות בכסף או בקרקע, או בזה ובה, הכל בשיעור ובתנאים הקבועים בתוספת השניה או השלישית, ובלבד שהגיש את תביעתו, בדרך הקבועה בחוק זה, לא יאוחר משלוש שנים מהיום שבו תפסה המדינה את ההחזקה במקרקעין, זולת אם הוכיח שנכצר ממנו מסיבות שאינן בשליטתו להגיש תוך המועד האמור.

(ב) בחר אדם באחת החלופות שבסעיף קטן (א), לא יהא עוד רשאי לחזור בו מבחירתו ולבחור בחלופה השניה.

1 ע"ר 1943, תוס' 1, עמ' 32.

(ג) היה סך הכל של שטחי הקרקע המוחזקים בידי אדם פלוני עולה על 10 דונם, רואים אותו, לענין זכויותיו לפיצויים והטבות אחרות לפי התוספת השניה או השלישית, כמחזיק בשטחים אלה רק אם עיבד אותם במועדים שנקבעו לענין החזקתו בתוספת אלה.

9. מי שביום ב' בטבת תשל"ט (1 בינואר 1979) וכיום תחילתו של חוק זה נתקיימו בו שלושה אלה:

זכאות מכוח
מגורים

- (1) התגורר באורח קבוע ושלא מכוח הסדר עם מינהל מקרקעי ישראל במבנה שבקרקע שקמה לקנין המדינה לפי חוק זה;
- (2) לא היה לו מקום מגורים קבוע במקום אחר;
- (3) לא החזיק בכלל בקרקע שקמה לקנין המדינה לפי חוק זה — (להלן — זכאי מכוח מגורים). זכאי אף הוא לפיצויים ולהטבות כמפורט בתוספת השניה או השלישית.

10. (א) יוקם מינהל ביצוע של שלושה שימנו שר האוצר ושר הכסחון בהתייעצות עם שר החקלאות ושר המשפטים; שר האוצר ושר הכסחון ימנו אחד מהם להיות יושב ראש.
(ב) הודעה על מינוי המינהל ומענו תפורסם ברשומות.

מינהל הביצוע

11. מינהל הביצוע יהיה מוסמך —

סמכות מינהל
הביצוע

- (1) לברר את התביעות לפיצויים ולהטבות אחרות לפי חוק זה, לנהל משא ומתן עם התובעים ולהתקשר אתם בכל הסכם הדרוש לביצוע חוק זה, לרבות הסכם של פשרה;
- (2) לפנות מקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה ולבצע את כל הפעולות הדרושות כדי להעמיד לרשות התובעים קרקעות למילוי תביעותיהם לפי חוק זה, ובין השאר לרכוש מקרקעין בדרך קניה או חליפין, לבצע עבודות תכנון ופיתוח, לקבוע סדר עדיפות בשיקומם של המפונים, לדאוג לשיכונם הזמני ולערוך שומת מקרקעין באמצעות שמאי מקרקעין;
- (3) להעסיק עובדים, להתקשר בחוזים ולעשות כל פעולה אחרת הנראית לו דרושה להפעלת יתר סמכויותיו ולביצוע חוק זה והתקנות לפיו דרך כלל.

12. (א) תביעה לפיצויים או להטבות אחרות לפי חוק זה תוגש בכתב ליושב-ראש מינהל הביצוע, ובלבד שתביעה לפי סעיף 8(א) ניתן להגישו במישרין לבית המשפט המוסמך.

התביעה

(ב) התביעה תוגש בטופס שתכנון ייקבע בתקנות סדרי דין, ותאומת בתצהיר; כל עוד לא נקבע הטופס, תכלול התביעה את הנתונים שיש בהם לדעת התובע כדי לזכות אותו בפיצויים או בהטבה אחרת ואת הסעד המבוקש.

(ג) לתביעה יצורפו מפה או תשריט המראים באופן ברור את גבולות הקרקעות שעליהן נתבעים פיצויים או הטבה אחרת; אולם מינהל הביצוע רשאי, בתנאים ובנסיבות הנראים לו, לרבות הטלת תשלום הוצאות, לפטור את החובע מהגשת המפה או התשריט.

(ד) מינהל הביצוע רשאי, על פי בקשת התובע שתוגש תוך המועד הקבוע להגשת התביעה, להורות שיראו את תזכיר התביעה שהגיש התובע על הקרקע הנדונה לפי סקודת הסדר זכויות במקרקעין [נוסח חדש], תשכ"ט—1969², כתביעה לענין חוק זה.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 13, עמ' 293.

13. היה אחד מיסודות התביעה סיגורים של מקרקעין המוחזקים בידי החובע או המשמשים לו מקום מגורים מרצונו הוא ולפני מועד פלוני כאמור בסעיף 1 לתוספת השניה (להלן בסעיף זה – המועד הקובע), ללא נקיטת אמצעים לאכיפת הפיגוי, יחולו הוראות מיוחדות אלה:

(1) התובע רשאי להגיש את תביעתו, ומותר לדון ולהכריע בה, עוד לפני שברצע הפיגוי;

(2) ניתנה החלטה, סופית או חלקית, לפני המועד הקובע, בתביעה שהוגשה לפני הפיגוי כאמור, תכלול ההחלטה הוראה שקיומה מותנה בפיגוי המקרקעין לפני המועד הקובע שיפורש בהוראה, וללא נקיטת אמצעים לאכיפת הפיגוי;

(3) לא קויים התנאי לפיגוי המקרקעין כאמור בפסקה (2) – בטלה ההחלטה;

(4) נחלקו הדעות בין מינהל הביצוע לבין התובע אם התובע קיים את תנאי הפיגוי כאמור בהחלטה לפי פסקה (2), תכריע ועדת תביעות שהוקמה לפי סעיף 15.

14. (א) לא הגיע מינהל הביצוע לידי הסכם בכתב עם התובע בדבר הפיצויים וההטבות האחרות לפי חוק זה תוך שלשים ימים מיום הגשת התביעה או תוך מועד מאוחר יותר שבאה עליו הסכמתו של התובע, תבוא התביעה להכרעה בפני ועדת תביעות.

(ב) ועדת התביעות תכריע גם כשנחלקו הדעות בשאלה אם ברצו הפיגוי בנסיבות כאמור בסעיף 13.

15. יוקמו ועדות תביעות לדון בתביעות לפיצויים והטבות אחרות לפי חוק זה, הכל כאמור בסעיף 14.

16. ועדת תביעות תהיה של חמישה:

(1) שופט או שופט שיצא לגימלאות או פרש, שמינה נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) פקיד הסדר לפי סקודת הסדר זכויות במקרקעין [נוסח חדש], תשכ"ט–1969, שמינה שר המשפטים;

(3) נציג מינהל מקרקעי ישראל שמינה שר החקלאות;

(4) אדם שמינהו ראש הממשלה;

(5) תושב השטחים שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה, שמינה שר המשפטים, או איש ציבור ששר המשפטים מינה מתוך רשימה שאישרה ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

17. (א) בכפוף לאמור בחוק זה ובתקנות לפיו, לא תהא ועדת תביעות חייבת לנהוג לפי סדרי הדין של בית משפט ולא תהא קשורה בדיני הראיות, ובמיוחד רשאית היא, אם הדבר נראה לה בנסיבות הענין, לקבל להוכחת זכויות שבירושה, ראייה אחרת במקום צו ירושה של בית משפט או של בית דין.

(ב) סעיף קטן (א) איננו גורע מהאמור בסעיף 28 לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט–

1968³.

³ ס"ח תשכ"ט, עמ' 28.

18. (א) הוגשו על קרקע פלוגית תביעות סותרות של מספר בני אדם ונראה לוועדת התביעות שחומר הראיות שלפניה מאפשר לה להכריע בסכסוך בין התובעים, תכריע בו בעצמה בהחלטתה: בכל מקרה אחר תקבע את הסעד המגיע שיינתן למי שבית המשפט יורה, ואם היה הסעד פיצויים בכסף – יופקדו בידי החשב הכללי.

(ב) עלה מדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (בסעיף זה – המדד) בסמוך לפני המועד שבו נעשתה החלטת בית המשפט המתירה את תשלום הפקדון שאצל החשב הכללי – להחלטה סופית שאין ערעור עליה, לעומת המדד שפורסם בסמוך לפני ההחלטה על הפקדת הסכום הנדון, תשולם על הפקדון תוספת יחסית לשיעור עליית המדד באופן שהסכום הכולל של הפקדון והתוספת יעוגלו לחמישים האגורות החדשות הקרובות.

19. ועדת התביעות רשאית בכל שלב של הדיונים, ואף אחרי שנסתיימה פרשת הראיות והסיכומים, לקבל חוות דעת בכל ענין העומד לדיון ממי שתמצא לנכון בנסיבות הענין.

חוות דעת

20. נמסרה ההחזקה בקרקע שעליה נתבעים פיצויים או הטבה אחרת כבטחון להלוואה, יחולו הוראות אלה:

קרקעות בידי מלווה

(1) דין החזקה ועיבוד בידי המלווה כדין החזקה ועיבוד בידי מי שמסר את החזקה לידי המלווה כאמור;

(2) הפיצויים וההטבות האחרות שיינתנו על החזקה והעיבוד לא יעלו בסך הכל על מה שהיה מגיע אילו הוחזקה ועובדה הקרקע בידי אדם אחד בלבד, וועדת התביעות תחלק אותם בין המלווה לבין הלווה או בין חליפיהם כפי שנראה לה צודק בנסיבות הענין.

21. לא הכריעה ועדת התביעות כתביעה כעבור ששה חדשים מיום שהוגשה, רשאי התובע להודיע בכתב לוועדת התביעות על הפסקת ההליכים לפניו ויראו כאילו החליטה הועדה ביום מתן ההודעה לדחות את התביעה.

הפסקת ההליכים בוועדת התביעות

22. הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת ועדת התביעות שאיננה החלטת ביניים בלבד, רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי בבאר-שבע.

ערעור

23. מקרקעין שיימסרו למי שזכאי להם לפי התוספת השניה או השלישית יירשמו בכפוף לאמור באותן התוספות, בבעלות או כחכירה, לפי הענין, על שם הזכאי או מי שבא במקומו; הרישום יהא פטור מאגרות ויבוצע אחרי שמקרקעין אלה נרשמו בפנקסי המקרקעין.

רישום מקרקעין

24. שליש לפחות מסך כל שטחי המקרקעין שיימסרו לכלל הזכאים לפי התוספת השניה או השלישית לא יהיו מקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה.

הקצאת מקרקעי המדינה

25. חוק זה לא יגרע מכל זכות או סמכות שהוקנתה למדינה לפי כל דין לגבי המקרקעין שקמו לקנין המדינה.

שמירת סמכויות

26. הליכי הסדר מקרקעין לפי פקודת הסדר זכויות במקרקעין [נוסח חדש], תשכ"ט – 1969, במקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה, לרבות הליכים בבית המשפט בענינים כאמור, יופסקו ביום תחילתו של חוק זה.

הפסקת הליכי הסדר

27. (א) שר האוצר ושר הבטחון ממונים על ביצוע חוק זה, והם רשאים, באישור ועדת החוק והבטחון של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו, לרבות תקנות לקביעת מועדים לעשיית פעולות לפי חוק זה שלא נקבעו בחוק עצמו.

(ב) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הבטחון ושר האוצר ובאישור ועדת החוק והבטחון של הכנסת, רשאי בתקנות לקבוע –

- (1) טופס להודעה לפי סעיף 2 או 5;
- (2) סדרי דין בועדת התביעות ובערעור על החלטותיה;
- (3) מועדים להגשת ערעורים לפי חוק זה;
- (4) דרכים מיוחדות לייצוגם של תובעים בהליכים לפי חוק זה.

(ג) יושב ראש מינהל הביצוע באישור שר המשפטים רשאי לקבוע בכללים מבחנים ודרכים להקצאת קרקעות שיינתנו לזכאים להן לפי חוק זה תמורת קרקעות שהיו בעיבוד חקלאי.

28. (א) נערך לפני תחילתו של חוק זה הסכם בכתב בין המדינה לבין מי שזכאי לפיצויים או להטבות אחרות בדבר מסירת ההחזקה במקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה ובדבר סיגונים, יחולו תנאי ההסכם על אף האמור בסעיפים האחרים של חוק זה.

(ב) תם המועד למסירת ההחזקה במקרקעין כפי שנקבע בהסכם או על פיו, יהיו בידי המדינה לגבי מקרקעין אלה הסמכויות שבסעיף 6.

29. חוק זה תחילתו ביום קבלתו בכנסת.

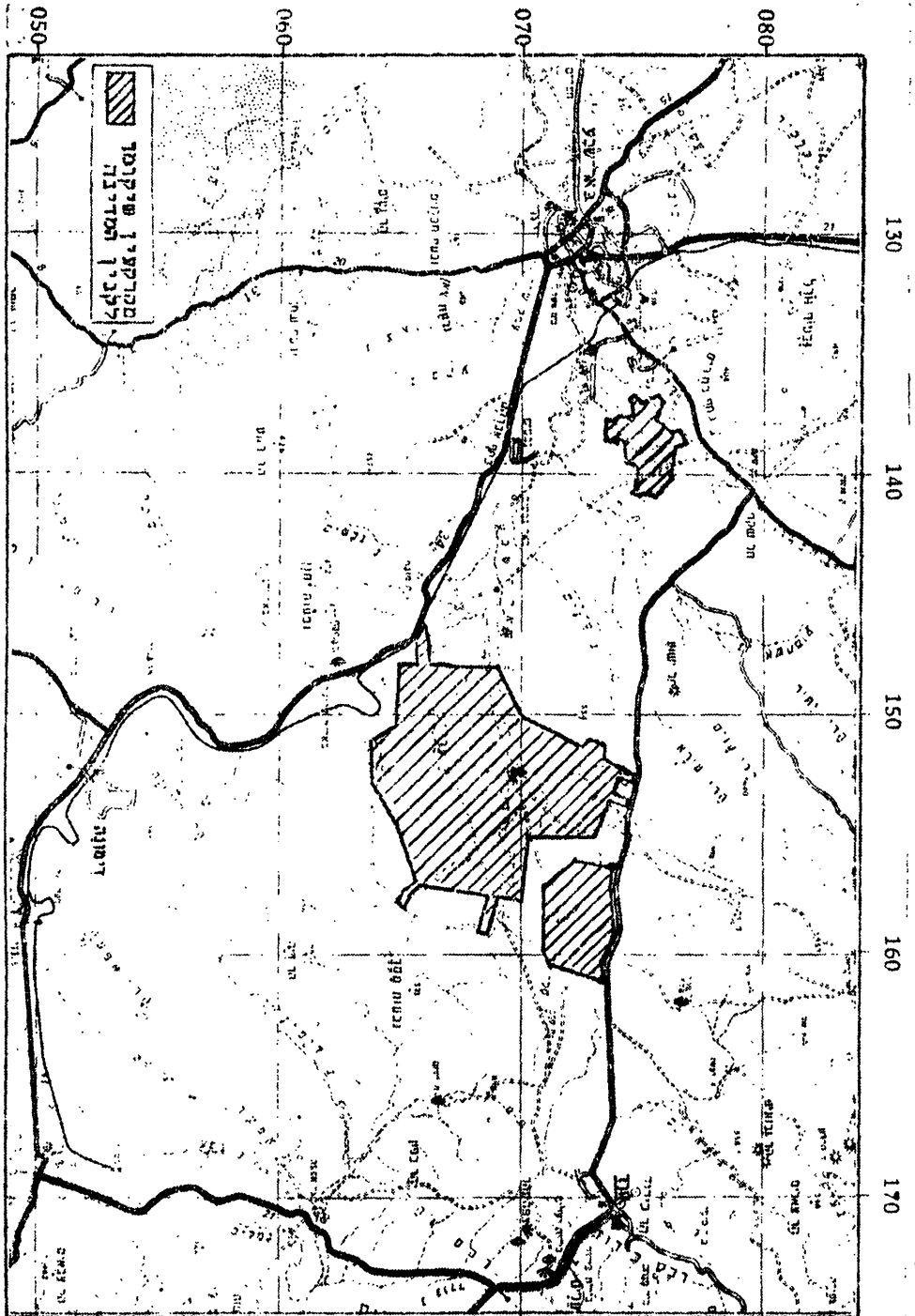
30. חוק זה יפורסם ברשומות תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.

תחילה

פרסום

תוספת ראשונה

(סעיפים 1 ו-3)

תוספת שניה

(סעיפים 8 ו-9)

הזכאות לפיצויים
והטבות אחרות

1. (א) מי שנתקיימו בו שניים אלה:

- (1) החזיק ביום ב' בטבת תשל"ט (1 בינואר 1979) וביום תחילתו של חוק זה (להלן – המועדים הקובעים), שלא מכוח הסדר עם מינהל מקרקעי ישראל, בקרקע שקמה לקנין המדינה לפי חוק זה (להלן – הקרקע המזכה);
- (2) פינה את כל הקרקעות המזכות אותו, על המחזברים בהן, מרצונו מבלי שננקטו אמצעים לאכיפת הפינוי, וזאת לפני המועד שנקבע לפינוין לפי סעיף 4(א) או (ב) לחוק, לפי הענין;

או שהתגורר באורח קבוע במועדים הקובעים בקרקע המזכה אותו ופינה את כל הקרקעות המזכות אותו כאמור בפסקה (2) (לכל אחד מאלה ייקרא להלן בתוספת זו – זכאי, יהא זכאי לפיצויים ולהטבות אחרות לפי האמור בתוספת זו.

(ב) קרקע המוחזקת בידי אדם ושמסר אותה לו מי שהחזיק בה קודם, תמורת השתתפות ביכול של הקרקע, רואים את מי שמסר את הקרקע למי שמעבד אותה בפועל כמחזיק לענין תוספת זו.

שווי הקרקע
המזכה

2. שווייה של קרקע לענין חישוב זכויות הזכאי (להלן – שווי הקרקע) יהיה:

(1) אדמות מישוריות עמוקות	700 שקלים לדונם;
(2) אדמות מישוריות רדודות	600 שקלים לדונם;
(3) אדמות הרריות	500 שקלים לדונם.

פיצויים על
מחזברים

3. (א) לזכאי ישולם סכום השווה לשוויים של מבנים, בורות, סכרים, בארות ומטעים שבקרקעות המזכות אותו (להלן – שוויים של מחזברים).

(ב) מינהל הביצוע יקים ועדות שמאות של שלושה, מהם אחד תושב השטחים שקמו לקנין המדינה לפי חוק זה, ואחד לפחות שמאי מקרקעין.

(ג) ועדת השמאות תשום את שוויים של המחזברים לפי כללים אלה:

(1) שוויים של פחון, חושה, צריף עץ או מבנה בלוקים מכניה יבשה יהיה הסכום השווה להוצאות פירוקם, העברתם והרכבתם מחדש, ובלבד שלא יעלו –

(א) בפחון או חושה – על 30 שקלים למטר מרובע;

(ב) בצריף עץ – על 60 שקלים למטר מרובע;

(ג) במבנה בלוקים – על 50 שקלים למטר מרובע;

(2) שוויי של מבנה שלא מכניה יבשה עם יסודות ותקרה יצוקים יהיה בשיעור של לא יותר מ-600 שקלים למטר מרובע;

(3) שוויי של מבנה בטון מצופה אבן יהיה בשיעור של לא יותר מ-800 שקלים למטר מרובע;

(4) שוויי של עץ פרי יהא, לפי גילו וסוגו, בשיעור של לא יותר מ-65 שקלים.

(ד) השומות ייערכו לפי שוויים של המחזברים ביום ב' באב תש"ם (15 ביולי 1980).

4. (א) זכאי ששטחה של הקרקע המזכה אותו אינו עולה על 10 דונם יהיה זכאי לפי בחירתו לאחד משניים אלה:

קרקע מזכה
ששטחה אינו
עולה על 10 דונם
ופיצוי על
מגורים בלבד

- (1) מגרש בניה בבעלות, כשהוא מפותח עם תשתית צמודה בלבד (להלן – מגרש בניה) בשטח של כדונם אחד כישוב שבקצעת ערד או בתל-שבע (להלן – יישובי הקבע), לפי בחירתו;

(2) פיצויים בסכום השווה לשווייה של הקרקע המזכה אותו.

(ב) זכאי מכוח מגורים שפינה לפני המועד שנקבע לפינוי לפי סעיף 4(א) או (ב) לחוק, לפי הענין, את המבנה ששימש לו מקום מגורים בקרקע שקמה לקנין המדינה לפי חוק זה, מרצונו הוא ובלי שנגקטו אמצעים לאכיפת הפינוי, יהא זכאי למגרש בניה כאמור בסעיף קטן 1(א).

5. זכאי ששטחה של הקרקע המזכה אותו עולה על 10 דונם אך אינו מגיע ל-100 דונם, יהיה זכאי לפי בחירתו לאחד משניים אלה:

קרקע מזכה
ששטחה פחות
מ-100 דונם

- (1) מגרש בניה בשטח של כשני דונם באחד מיישובי הקבע, לפי בחירתו, מהם דונם אחד ללא תמורה והיתרה תמורת 19,600 שקלים בניכוי שווייה של הקרקע המזכה אותו;

(2) פיצויים בכסף בסכום השווה לשווייה של הקרקע המזכה אותו.

6. זכאי ששטחה של הקרקע המזכה אותו הוא 100 דונם או יותר יהיה זכאי לשניים אלה:

קרקע מזכה
ששטחה 100
דונם ויותר

- (1) מגרש בניה בשטח של כשלושה דונם באחד מיישובי הקבע, לפי בחירתו, מהם דונם אחד ללא תמורה והיתרה תמורת 35,000 שקלים;

(2) לפי בחירתו של הזכאי לאחד משניים אלה:

(א) קרקע שלחין ששטחה הוא חמישה אחוזים משטח הקרקע המזכה, עם הקצאת מים של 30 מטרים מעוקבים לשנה לכל דונם קרקע המזכה אותו, תמורת הסכום של 7,000 שקלים לכל דונם קרקע שלחין כאמור, ובניכוי כאמור בסעיף 8 לתוספת זו;

(ב) פיצויים בכסף בסכום השווה לשווייה של הקרקע המזכה אותו, בכפוף לאמור בסעיף 8 לתוספת זו.

7. היה שטח הקרקע המזכה את הזכאי עולה על 400 דונם, רשאי הזכאי לבחור, במקום קרקע שלחין כאמור בסעיף 6(2)(א) לתוספת זו, בקרקע בעל שטחו 20% משטחה של הקרקע המזכה אותו ובפיצוי כספי נוסף כשיעור של 80% משווייה של הקרקע המזכה אותו.

קרקע מזכה
ששטחה עולה על
400 דונם

8. (א) מהסכומים המגיעים מהזכאי לפי סעיף 6 לתוספת זו ינוכה שווייה של הקרקע המזכה אותו, אם בחר הזכאי בקרקע שלחין; בחר בפיצויים בכסף, ינוכה מהם הסכום המגיע ממנו לפי סעיף 6(1) לתוספת זו.

קיצוח

(ב) מהסכומים המגיעים מזכאי שבחר בקרקע בעל לפי סעיף 7 לתוספת זו ינוכו הפיצויים המגיעים לו לפי אותו סעיף.

9. היה הסכום שינוכה מהתמורה לפי סעיפים 5 ו-8 לתוספת זו עודף על אותה תמורה, ישולם העודף לזכאי; היתה התמורה עודפת על הסכום שינוכה כאמור, יחולו הוראות אלה:

חשבון סופי

(1) העודף יהיה חוב שחב בו הזכאי למדינה;

- (2) החוב ישולם תוך חמש שנים המתחילות כמועד מסירת מגרש הבניה או קרקע השלחין או הבעל לפי תוספת זו לידי הזכאי, הכל לפי המאוחר;
- (3) החוב ישולם בתשלומים רבע שנתיים שווים בצירוף ריבית של שני אחוזים לשנה;
- (4) על אף האמור בסעיף 15 לתוספת זו לא תחול החובה לשלם תוספת הצמדה על תשלום השיעורים שיבוצעו במשך השנה הראשונה של חמש השנים להחזרת החוב;
- (5) חל פיגור של יותר מ-90 יום בתשלום מהתשלומים הרבע שנתיים להחזרת החוב, רשאי מינהל הביצוע לתבוע את תשלומה המידי של יתרת החוב, כולה או מקצתה;
- (6) כל סכום המגיע למדינה לפי סעיף זה מזכאי פלוני, יהא מובטח בשעבוד ראשון על המקרקעין – מגרש בניה וקרקעות שלחין או בעל – שיימסרו לאותו זכאי על פי תוספת זו.

10. מי שזכאי לקבל מגרש בניה או קרקע שלחין או בעל לפי תוספת זו בשטח פלוני ובתמורה פלונית רשאי להודיע בכתב למינהל הביצוע כי הוא רוצה לקבל פחות מאותו שטח, והתמורה תחושב באופן יחסי.

זכות לקבל שטח
יתר קטן

11. לזכאי ישולם הסכום של 400 שקלים בעדו וכעד כל אדם שהתגורר עמו במועדים הקובעים בקרקע המזכה, כפיצוי על הוצאות הפינוי מרצון וההעברה למקום אחר.

תשלום הוצאות
העברה

12. מי שהחזיק בקרקע מזכה במועדים הקובעים שלא מכוח הסדר עם מינהל מקרקעי ישראל ופינה אותה על המחזיקים בה מרצונו בלי שננקטו אמצעים לאכיפת הפינוי לפני המועד שנקבע לפינויה לפי סעיף 4(א) או (ב) לחוק, לפי הענין, אך לא התגורר בה באורח קבוע במועדים הקובעים, יחולו עליו הוראות אלה:

פיצויים למי
שאיננו מתגורר
בקרקע מזכה

(1) מי שנתקיים בו אחד מאלה:

(א) לא היתה קיימת רציפות בין הקרקע המזכה אותו לבין קרקע אחרת המוחזקת בידו ושלא קמה לקבין המדינה לפי חוק זה;

(ב) היתה קיימת רציפות כאמור, אך המחזיק לא התגורר באורח קבוע במועדים הקובעים באותו שטח רצוף.

יהא זכאי לפיצויים בכסף בסכום השווה לשוויה של הקרקע המזכה כאמור בסעיף 2 לתוספת זו ולפיצויים על המחזיקים לקרקע המזכה כאמור בסעיף 3 לתוספת זו;

(2) מינהל הביצוע רשאי לבוא לידי הסכם עם המחזיק בדבר מתן קרקע – בעל או שלחין – במקום הפיצויים בכסף, כולם או מקצתם, המגיעים לפי פסקה (1), הכל בתנאים שייקבעו בהסכם בלי לגרוע מהסמכות הכללית לפשרה שב-סעיף 11(1) לחוק;

(3) היתה קיימת רציפות בין הקרקע המזכה אותו לבין קרקע אחרת המוחזקת בידו ושלא קמה לקבין המדינה לפי חוק זה והמחזיק היה מתגורר במועדים הקובעים באותו שטח רצוף, הכרירה בידו;

(א) רוצה – יקבל פיצויים בכסף על הקרקע המזכה אותו ועל המחזיקים בה כאמור בפסקה (1);

(ב) רוצה – יפנה וימכור למינהל הביצוע את הקרקע האחרת האמורה על המחוזכרים בה לפני המועד שנקבע לפינוי הקרקעות המזכות, ומשעשה כן, ינהגו בקרקע האחרת ובמחוזכרים בה כאילו הקרקע היתה קרקע מזכה.

13. מספר זכאים רשאים לבקש במשותף ממינהל הביצוע לנהוג בהם כאילו כל הקרקעות המזכות אותם היו קרקעות של זכאי אחד, ומשעשו כן, יחולו הוראות אלה:

(1) היו קיימים בין אחד המבקשים לבין השאר יחסי קרבה, ינהג מינהל הביצוע לפי בקשתם; בכל מקרה אחר רשאי הוא לנהוג כך אם נראה לו שבנסיבות הענין מן הראוי לעשות כן;

(2) הקרקעות שיינתנו למבקשים לפי תוספת זו יירשמו על שם כולם במשותף, ובאין הסכם בין המבקשים – לפי יחס השטחים של הקרקעות המזכות כל אחד מהם, ואם יגיעו להם תשלומים בכסף ישולמו אלה, באין הסכם כאמור, לכל אחד מהם לפי אותו יחס.

14. מגרשי בניה לפי תוספת זו לא יינתנו אלא למי שנשוי, או איננו נשוי אך מלאו לו 25 שנים, ובני זוג המתגוררים ביחד לא יהיו זכאים ביחד אלא למגרש בניה אחד לפי תוספת זו.

15. (א) כסעיף זה –

(1) "מדד" – מדד יוקר המחיה, כמשמעותו בחוק מילוה בטחון, תשי"ז-1956⁴;

(2) "מדד יסודי" – המדד שהתפרסם ביום כ"ו בטבת תש"ם (15 בינואר 1980), ולענין סעיף 3(ד) לתוספת זו – המדד שהתפרסם ביום כ' באב תש"ם (15 ביולי 1980);

(3) "מדד חדש" – המדד שהתפרסם לאהרונה לפני הגיע זמן פרעונו של תשלום, ואם התשלום נפרע אחרי זמן פרעונו – המדד שהתפרסם לאהרונה לפני הפרעון למעשה;

(4) "תשלום" – לרבות חלק מתשלום, תשלום על חשבון חוב או עודף, ותשלומי ריבית.

(ב) תשלום המגיע לפי תוספת זו, בין מן המדינה לזכאי ובין מהזכאי למדינה, יהיה צמוד למדד; התברר במועד פרעונו של תשלום כי המדד החדש עולה על המדד היסודי, ייפרע התשלום כשהוא מוגדל בשיעור העליה של המדד החדש – מעוגל ל-50 האגורות החדשות הקרובות.

(ג) לענין חישוב עליית המדד לפי סעיף זה, דין הצעת תשלום בלתי מסוייגת כדין תשלום.

איחוד תביעות
לצרכי קבלת
פיצויים

סייגים לזכאות
למגרש בניה

תצמח למרד

⁴ ס"ח תשי"ז, עמ' 8.

תוספת שלישית

(סעיפים 8 ו-9)

הזכאות לפיצויים
ולחטבות אחרות

1. (א) מי שנתקיימו בו כל אלה:

- (1) החזיק במועדים הקובעים בקרקע המזכה אותו;
- (2) התגורר באורח קבוע במועדים הקובעים בקרקע המזכה אותו;
- (3) פיינה את כל הקרקעות המזכות אותו, על המחזברים בהן, אך לא נתקיימו בו התנאים שבסעיף 1(א)(2) לתוספת השניה –

(להלן – זכאי). יהא זכאי לפיצויים או להטבות אחרות או לזה ולזה, הכל כמפורט בתוספת זו.

(ב) למונחים ולביטויים בתוספת זו תהא המשמעות שיש להם בתוספת השניה.

זכויות בקרקעות
ששטחן הכולל
אינו מגיע
ל-100 דונם
וזכאות מכוח
מגורים

2. (א) זכאי ששטחה של הקרקע המזכה אותו אינו מגיע ל-100 דונם, יהא זכאי למגרש בניה בשטח של כדונם אחד באחד מיישובי הקבע לפי בחירתו תמורת הסכום של כ-45 000 שקלים, בניכוי שוויה של הקרקע המזכה אותו.

(ב) זכאי מכוח מגורים שלא פיינה לפני המועד שנקבע לפינוי לפי סעיף 4(א) או (ב) לחוק, לפי הענין, את המבנה ששימש לו מקום מגורים בקרקע שקמה לקנין המדינה לפי חוק זה, יהא זכאי למגרש בניה בשטח של כדונם אחד באחד מיישובי הקבע, לפי בחירתו, תמורת הסכום של 45.000 שקלים, וסעיפים 7 ו-8 לתוספת זו יחולו בשינויים המחוייבים.

זכויות בקרקעות
ששטחן הכולל
עולה על 100
דונם

3. זכאי ששטחה של הקרקע המזכה אותו הוא 100 דונם או יותר יהא זכאי לשניים אלה:
(1) למגרש בניה תמורת הסכום של 45.000 שקלים;

(2) קרקע שלחין ששטחה הוא אחוז אחד של שטח הקרקע המזכה אותו, עם הקצאת מים בשיעור של 6 מטרים מעוקבים לשנה לכל דונם של קרקע מזכה, תמורת הסכום של 7.000 שקלים לכל דונם שלחין כאמור –

הכל בניכוי שוויה של הקרקע המזכה אותו.

זכויות בקרקעות
ששטחן הכולל
עולה על 400
דונם

4. (א) זכאי ששטחה של הקרקע המזכה אותו עולה על 400 דונם, רשאי לבחור, במקום בקרקע שלחין לפי סעיף 3(2) לתוספת זו, בקרקע בעל שטחה 10% משטחה של הקרקע המזכה אותו ובפיצויים בכסף בשיעור של 90% משוויה של הקרקע המזכה אותו.

(ב) בחר בקרקע בעל כאמור, לא יהא זכאי לניכוי שוויה של הקרקע המזכה אותו מתמורת המגרש לפי סעיף 3 לתוספת זו, אלא הפיצויים בכסף המגיעים לזכאי לפי סעיף זה ינוכו מאותה תמורה.

פיצויים על
המחזברים

5. בנוסף לפיצויים ולהטבות שבסעיפים 2 עד 4 לתוספת זו ישולמו לזכאי פיצויים על המחזברים בקרקע המזכה אותו, בשיעור ובדרך שנקבעו בתוספת השניה.

פיצויים למי
שאיננו מתגורר
בקרקע מזכה

6. מי שהחזיק בקרקע מזכה במועדים הקובעים שלא מכוח הסדר עם מינהל מקרקעי ישראל ופיינה אותה כולה על המחזברים בה בלי שנתקיימו בפניו התנאים שבסעיף 1(א)(2) לתוספת השניה, אך לא התגורר באורח קבוע בקרקע המזכה אותו, יחולו עליו הוראות אלה:

(1) מי שנתקיים בו אחד מאלה:

(א) לא היתה קיימת רציפות בין הקרקע המזכה אותו לבין קרקע אחרת המוחזקת בידו ושלא קמה לקנין המדינה לפי חוק זה;

(ב) היתה קיימת רציפות כאמור, אך המחזיק לא התגורר באורח קבוע במועדים הקובעים באותו שטח רצוף –

יהא זכאי לפיצויים בכסף בשיעור שוויה של הקרקע המזכה ולפיצויים על המחזברים לקרקע המזכה כאמור בסעיף 3 לתוספת השניה;

(2) מינהל הביצוע רשאי לבוא לידי הסכם עם המחזיק בדבר מתן קרקע – בעל או שלחין – במקום הפיצויים בכסף, כולם או מקצתם, המגיעים לפי פסקה (1), הכל בתנאים שייקבעו בהסכם וכלי לגרוע מהסמכות הכללית לפשרה שבסעיף 11(1) לחוק;

(3) היתה קיימת רציפות בין הקרקע המזכה לבין קרקע אחרת המוחזקת בידו ושלא קמה לקנין המדינה לפי חוק זה והמחזיק היה מתגורר במועדים הקובעים באותו שטח רצוף, הברירה בידו:

(א) רוצה – יקבל פיצויים בכסף על הקרקע המזכה אותו ועל המחזברים בה כאמור בפסקה (1);

(ב) רוצה – יפנה וימסור למינהל הביצוע את הקרקע האחרת האמורה על המחזברים בה לפני המועד שיקבע מינהל הביצוע, ומשעשה כן, ינהגו בקרקע האחרת ובמחזברים בה כאילו הקרקע היתה קרקע מזכה.

7. היה הסכום שנוכה לפי סעיפים 2 עד 4 לתוספת זו מהתמורה המגיעה מן הזכאי עודף על אותה תמורה, ישולם העודף לזכאי; נשאר, אחרי ניכוי כאמור, עודף לחובתו של הזכאי, יחולו הוראות אלה:

תשלום העודפים

(1) מחצית העודף תשולם לא יאוחר מהמועד של מסירת המגרש או קרקעות השלחין או הבעל לידי הזכאי, הכל לפי המאוחר, והמחצית השנייה תשולם תוך חמש שנים בצירוף ריבית של ארבעה אחוזים לשנה בתשלומים רבע שנתיים שווים;

(2) כל עוד לא שולמה המחצית הראשונה של העודף מותר לעכב את מסירתם של המגרש ושל קרקעות השלחין או הבעל לידי הזכאי;

(3) כל עוד לא שולם העודף במלואו, בצירוף ריבית ותוספת אחרות המגיעות לפי תוספת זו וכל דין, לרבות הפרשי הצמדה, מותר לעכב את רישום זכותו של הזכאי במגרש ובקרקעות האחרות בפנקסי המקרקעין.

8. האמור בסעיפים 13, 14 ו-15 לתוספת השניה יחול גם לענין תוספת זו.

תחולת סעיפי
התוספת השניה

מנחם בגין יגאל הורביץ מנחם בגין
ראש הממשלה שר האוצר שר הבטחון

יצחק נבון
נשיא המדינה